2018-2019 Ikasturtea

Termodinamika eta Fisika Estatistikoa irakasgaia

1. azterketa partziala, Termodinamika (2019ko urtarrilaren 25a)

- 1. (a) Frogatu bero-iturri batekin ukipen termikoan gertatzen den bi bolumenen arteko gas baten zabaltzean, bero gehiago xurgatzen duela gasak zabaltzea itzulgarria bada itzulezina bada baino.
  - (b) Frogatu V eta T konstantepeko prozesu itzulezinaren ondorioz edozein sistemaren energia askeak (F) behera egiten duela.
  - (c) Uraren, ur likidoaren, α zabalkuntza-koefizientea negatiboa da 0°C < T < 4°C tenperaturatartean. Frogatu ezen urak beroa xurgatzen duela era isotermo itzulgarrian konprimituz gero 3° Can.
  - (d) Likido bati dagokion lurrun-presioaren adierazpena honako hau da: $\ln p = A \frac{B}{T} + C \ln T$. Adierazpen horretan (A, B, C) konstanteak dira. Lortu $\Delta H_{l \to q}$.
  - (e) Sistema bati dagokion askatasun-gradu batekin lotutako aldagai estentsibo eta intebtsiboa X eta Y dira, hurrenez hurren. Askatasun-gradu horrekin lotutako egoera-ekuazioa honako hau da: $X = \frac{c}{T}Y$. Adierazpen horretan c da konstante ezaguna. Lortu askatasun-graduarekin lotutako bero-ahalmenen arteko lotura (erlazioa),

2. (a) Lortu gas ideal monoatomiko baten $F \equiv U[T] = F(T, V, N)$ potentzial termodinamikoa. Honako hau:

$$F = NRT \left\{ \frac{F_0}{N_0 R T_0} - \ln \left[\left(\frac{T}{T_0} \right)^{3/2} \left(\frac{V}{V_0} \right) \left(\frac{N}{N_0} \right)^{-1} \right] \right\}$$

(b) Gas ideal monoatomikoren horren 2 mol (p_i, V_i) hasierako oreka-egoeratik $(p_f = B^2 p_i, V_f = \frac{V_i}{B})$ (B konstantea da) amaierako oreka-egoerara eraman ditugu. Foko termikoa $(T_C \text{ tenperaturako bero-iturria})$ eta lan-fokoa erabilgarriak dira. Lortu lan-fokoari eman diezaiokegun lan maximoa. B, p_i eta T_C parametroen balioak finkaturik daudela, V_i bolumenaren zein baliok egingo du lana positibo?

1

3. Gomazko banda baten egoera-ekuazioa honako hau da:

$$\tau = a T \left[\left(\frac{L}{L_0} \right) - \left(\frac{L_0}{L} \right)^2 \right]$$

Adierazpen horretan, τ da tentsioa, eta L, luzera. C_L , a eta L_0 konstante ezagunak dira.

- (a) Froga ezazu tenperaturaren funtzioa baino ez dela barne-energia.
- (b) Banda luzatzen da, era isotermo itzulgarrian, $L = L_0$ -tik $L = 2L_0$ -ra. Prozesuan tenperatura 300 K da. Lortu bandaren gainean egindako lana (W) eta trukatu behar izan den beroa (Q).
- (c) Banda hori isoentropikoki luzatu izan balitz, zer tenperatura litzateke bukaerakoa?

4. Aztertu beharreko sistema honako hau da: 1 atm-ean dagoen gordailuan sartu dugun substantzia baten lurruna. Gordailua 400 K-ean dagoen bero-iturriarekin ukipenean jarri dugu eta, tenperatura konstate mantenduz, 10 atm-raino konprimitu da.

Ezaguna da substantzia hori 300 K-ean eta 1 atm-eko presioan lurrunduko dela.

Lurruntze-prozesuari dagokion entropia-aldaketa da malda negatiboko lerro zuzena, hain zuzen, honako hau: $\Delta s = -0.0676 \text{ (cal/K}^2 \text{ mol)} \times T + 37.856 \text{ (cal/mol K)}.$

Substantziaren likidoaren bolumen espezifikoak ondoko egoera-ekuazioari segitu dio: $v=v_0(1+aT)$; $a=10^{-6}~{\rm K}^{-1}$.

- (a) Irudikatu prozesu
a $\ensuremath{p/T}$ diagraman, ezagunak diren puntu guztiak kokatuz.
- (b) Kalkulatu sistemaren entropia-aldaketa.
- (c) Kalkulatu fase-trantsizioan gertatu den barne-energiaren aldaketa.
- (d) Puntu hirukoitzaren tenperatura 200 K bada, nola kalkulatuko zenuke puntu hirukoitzaren presioa? Azaldu.